

Додаток 2. Ігрова діяльність

Залучення дітей до знайомства з козацькими звичаями та традиціями допомагають різноманітні ігри, які в дошкільному віці займають провідну роль в дитячій діяльності.

Картотека козацьких ігор для дітей старшого дошкільного віку

Дидактичні ігри

Гра «Козаки на Січі»

Мета: вчити дітей добирати слова для утворення словосполучень, пов'язаних з козацькою тематикою.

Хід проведення:

Дітям пропонується добирати слова, щоб утворювались словосполучення: пекли ... , варили ..., шили ..., виливали (лили)...(кулі, гармати), їздили ... (верхи), робили ... (упряж), вчилися ... (стріляти) і т.п. перше слово можна казати, а друге «писати» по таблиці Зайцева - діти читають. Можна дати дітям «писати» окремі слова із словосполучень кубиками, а потім викладати їх попарно в словосполучення.

Гра «Уважний козак»

Мета: Вчити дітей знаходити зайві предмети козацької тематики. виправити помилки козака, що збирався в похід.

Хід проведення:

Дітям пропонується розглянути речі, якими користуються козаки та скласти речі в торбу (клунок). Знайти зайве серед малюнків або слів:

- рушниця, шабля, спис, тенісна ракетка;
- лук, стріли, м'яч, пістолі;
- кирея, шапка гостроверха, бінокль, шаровари;
- клунок, порохівниця, рюкзак, шабля і т.п.

Гра «Що повинен вміти козак»

Мета: вчити дітей називати дії, пов'язані з діяльністю козаків. Називати дієслова (стріляти влучно, плавати, чистити зброю (коня), майструвати, розводити вогнище, добре бігати, повзати, їздити верхи, готувати їжу, полювати, швидко вдягатися, міцно спати, спостерігати за ворогом, плавати на човнах, вартувати, копати, добре ховатися і т.д.

Хід проведення:

Діти розглядають картки, на яких зображено дії козаків. Вихователь пропонує назвати дії, узгоджуючи їх з іменниками.

Гра «Збери козака в похід»

Мета: Вчити дітей читати знайомі слова. Збагатити мову дітей словами назвами одягу, зброї, речей козаків.

Хід проведення:

Дітям роздають картки на яких написано назви козацького одягу, речей, зброї, або малюнки. Серед малюнків або написів на картках назв одягу, зброї вибрати те, що необхідно козаку в поході. Серед речей можуть бути сучасні речі.

Гра «Збери обід для козака»

Мета: Закріпити знання дітей про козацькі страви. Розвивати кмітливість, окомір, координацію рук.

Хід проведення:

Серед малюнків або назв страв та посуду вибрати козацьке: пампушки, куліш, салат «Олів'є», вареники з картоплею та м'ясом;

- зелений борщ, вареники з сиром, кока-кола, пиріжки;

- борщ „Гетьманський“, риба смажена, салат з помідорів та огірків, узвар;
- борщ з лящами, козацький чай, печеня, торт;
- миска, куманець, каструля, казан.

Гра «Одягни козака»

Мета: Закріпити знання дітей про козацький одяг. Збагатити мову дітей словами назвами одягу, речей козаків.

Хід проведення:

Дітям роздають картки на яких зображений козацький одяг. Серед малюнків на картках вибрати те, що підходить козаку. Серед речей можуть бути сучасні речі.

Гра «Так чи ні» (з кубиками Lego)

Мета: поглибити та закріпити знання дітей про українських козаків, умови їхнього життя, побуту ...

Гра «Мікрофон» (про життя козаків)

Мета: дати можливість кожному гравцю висловлювати думку, швидко, по черзі, відповідаючи на запитання.

Рухливі ігри

Гра «Захисники Фортиці»

Мета: Вправляти дітей в киданні та відбиванні м'ячів. Закріпити навички бігу по обмеженій площині. Продовжувати вчити дітей змагатися в командах. Виховувати почуття єдності, витримки.

Хід проведення:

Діти діляться на дві команди: захисники фортеці і атакуючі. Окреслюється коло - це кордон фортеці, який заступати не можна. Посередині на тринозі встановлюється прапор. Атакуючі м'ячами намагаються збити прапор, а захисники відбивають м'яч, не даючи його збити.

Гра «Зміна варти» (Переправа)

Мета: Розвивати рівновагу, навички ходьби та бігу. Вчити дітей змагатися в командах. Виховувати почуття єдності, витримки.

Хід проведення:

Діти діляться на дві команди-курень. Кожен курінь ще на дві групи, які розташовуються по обидва боки «річки». Треба змінити варту на протилежному березі річки, переправляючись на той бік за допомогою двох великих дерев'яних цеглин або кружків. На один ставати, другий перекида-ти вперед. Гра закінчується, коли варта повністю замінена іншими членами команди.

Гра «Наноси води»

Мета: Закріпити навички рівноваги; розвивати спритність, витривалість, вміння працювати в команді.

Хід проведення

Діти діляться на команди-курень. Завдання: наносити по черзі в долонях (ложкою) з «річки» (відра) води до свого казана.

Гра «Козаки і коні»

Мета: Вчити дітей змагатися в командах. Виховувати почуття єдності, витримки.

Хід проведення

Діти діляться на дві рівні групи: «козаки» і «коні». Шикуються в дві шеренги спинами один до одного: кожен «козак» спиною до свого «коня». За сигналом «отамана» коні тікають, а козаки намагаються піймати своїх коней.

Гра «Упряж вибери, коня запрягай»

Мета: Розвивати рівновагу, навички ходьби та бігу. Вчити дітей змагатися в командах. Виховувати почуття єдності, витримки

Хід проведення

Діти діляться на групки. В кожній є по два хлопчика, які розігрують між собою, хто буде вершником, а хто конем. Хлопці вибирають шапки. Хлопчик, якому дісталася шапка з упряжжю, стає конем, інший вершником. Вершник катає свою групу по колу, тримаючи свого коня за упряж. Потім упряж розіграє інша пара.

Гра «Влуч у ціль»

Мета: Вправляти дітей в киданні м'яча в мішень. Продовжувати вчити дітей змагатися в командах. Виховувати почуття єдності, витримки.

Хід проведення:

Діти шикуються в колони по 2 або 4 на відстані 10 м від мішеней (кілець, підвішених на дереві або стовпцях). За командою вихователя передні діти метають палиці в ціль. Ця гра може бути як командною, так і на виборювання особистої першості. Виграє команда або гравець, які матимуть більше влучень у ціль.

Гра «Мисливці»

Мета: Вправляти дітей в киданні м'ячів. Закріпити навички бігу по обмеженій площині. Продовжувати вчити дітей змагатися в командах. Виховувати почуття єдності, витримки.

Хід проведення:

На землі розмішують 10–15 гумових надувних іграшок, що зображають свійських і диких звірів. У грі беруть участь 2 команди, по 10 чоловік у кожній. Команди розмішуються за лінією на відстані 5–6 метрів від галявини, де є звірята. За командою ведучого перші гравці команд кидають тенісний м'яч у диких звірів. Якщо гравець влучає, він забирає «здобич» своїй команді. Виграє команда, яка набирає більше очок. За кожне влучення в дикого звіра команді зараховують очко. Якщо хтось з гравців влучить у свійську тварину, то команда втрачає всі очки. Гра триває доти, поки не будуть вибиті всі дикі звірі.

Гра «За свою лінію»

Мета: Розвивати рівновагу, навички ходьби та бігу. Вчити дітей змагатися в командах. Виховувати почуття єдності, витримки

Хід проведення

У грі бере участь група дітей у повному складі двома командами, але з такою умовою, щоб у кожній команді виявилася однакова кількість хлопчиків і дівчаток.

Перед початком гри діти розраховуються на перший–другий, окремо — хлопчики і дівчатка. Перші номери повертаються кругом. Усі гравці беруть одне одного попідруч. Отже, одна команда повернута в один бік обличчям, а друга — в інший. Між цими командами проводять змагання.

На відстані 5–6 метрів від шеренги креслять дві лінії. За сигналом «Почали!» обидві команди намагаються перетягнути командусуперницю за лінію. Обидві команди докладають зусиль, тому переможець визначається не відразу. Щоб здобути перемогу, достатньо перетягнути за лінію хоча б одного гравця іншої команди. Після цього вчитель сигналом фіксує завершення поєдинку. У разі відновлення гри команди міняються місцями.

Гра «Донесення»

Мета: Вправляти дітей в стрибках з просуванням вперед «змійкою» навколо розставлених предметів. Закріплювати вміння дітей працювати в командах. Виховувати почуття єдності, витримки.

Хід проведення:

Діти діляться на команди-курень. Треба проскакати «змійкою» навколо розставлених на відстані 0,6 м одна від одної кеглів на палиці-коні з «донесенням» в руках і передати «коня» і «донесення» наступному учаснику команди.

Гра «Склади вогнище»

Мета: Вправляти дітей в ходьбі та бігу. Вчити дітей викладати задані фігури «криниця», «намет».

Хід проведення:

Діти діляться на команди-куреня. Кожен курінь переносить з «лісу» до «вогнища» по одній палиці і по черзі і викладає в задану фігуру: «криниця», «намет».

Гра «Побудуй укріплення»

Мета: Вправляти дітей в координації рухів. Вчити дітей виконувати команди. Виховувати почуття дружби, взаємоповаги, підтримки.

Хід проведення:

Діти діляться на команди-куреня. Кожен курінь будує з дерев'яних цеглин стіну-укріплення, беручи по одній цеглині з загальної купи по черзі.

Гра «Отамане»

Гру бажано проводити на м'якому ґрунті, піску, траві. У неї грають переважно хлопчики, але й сміливі дівчата грають у цю гру з задоволенням.

Діти діляться на 2 рівні команди — коші. Якщо одна дитина зайва, то вона може приєднатися до тієї команди, де більше дівчаток. Кожний кіш обирає собі отамана. Коші стають один навпроти одного на відстані та беруть одне одного за руки. Відстань може варіюватися, але не більше ніж 3 м, щоб не було великого розгону руху.

Отамани починають діалог:

- Отамане, отамане, чи буде війна?
- Ні!
- А чому?
- Війська замало!
- Так відбий!

Після цих слів отаман, якому запропонували відбити військо, обирає якогось козака. Обраний біжить до протилежного коша та намагається розбити зчеплені руки дітей. Якщо йому це вдалося, він обирає одного із дітей, руки яких розчепив, і забирає до свого коша. Якщо руки розчепити не вдалося, то дитина залишається в цьому коші. Діалог повторюється, тільки тепер його починає другий отаман.

Гра закінчується, коли в одному з кошів залишається лише отаман.

Примітка. Під час цієї гри діти повинні дотримуватися певних правил.

1. Діти в кошах повинні стояти на певній відстані одне від одного, щоб було де пробігати гравцеві другої команди.
2. Одну й ту саму дитину не можна двічі підряд посилати до другого коша.
3. Якщо дитина лишається в іншому коші, вона повинна грати чесно й не піддаватись гравцям зі своєї попередньої команди.